

**Силабус вибіркової дисципліни
Основи інклюзивного навчання**

**Фаховий коледж
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II**

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2024-2025 н.р. осінній семестр
------------------------------	---------------------------	----------------	-------	-------------------------	--------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи інклюзивного навчання
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	-
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: вільного вибору здобувачами освіти Кількість кредитів: 3 Кількість годин: 90 Лекційні заняття: 20 Семінарські заняття: 26 Самостійна робота: 44 Форма підсумкового контролю - залік
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Греба Ілдіко Золтанівна, викладач greba.ildiko@kmf.org.ua консультації за домовленістю Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Базові знання середньої освіти.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» є надання здобувачам знань і розуміння основних принципів і підходів інклюзивної освіти. Ця дисципліна спрямована на підготовку фахівців, які мають розуміти та враховувати потреби індивідуального розвитку всіх дітей, включаючи дітей з особливими освітніми потребами. Основними завданнями дисципліни «Основи інклюзивної освіти» є: – ознайомлення студентів з різними формами й моделями організації інклюзивного навчання та виховання; – підвищення рівня професійної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти з психолого-педагогічних і методичних основ організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами; – систематизація знань студентів з проблем теорії і практики впровадження інклюзивного навчання, спонукання їх до конструктивної взаємодії з соціальними партнерами у розробці та реалізації моделей інклюзивної освіти; – актуалізація знань з питань дефектології та психології;

– психолого-педагогічні особливості дітей з порушеннями психофізичного розвитку; зміст інклюзивного навчання; програмове забезпечення інклюзивної освіти; методи корекції в інклюзивному середовищі; інноваційні технології інклюзії;

– просвітницька робота з батьками здорових дітей та дітей з особливими потребами, що виховуються в одній групі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні положення інклюзивної освіти;
- особливості впровадження інклюзивного навчання в національну систему освіти;
- принципи інклюзивного навчання;
- побудову стратегії співробітництва з колегами-педагогами та батьками вихованців з особливими потребами;
- принципи командної роботи;
- сутність модифікації та адаптації навчально-методичного забезпечення;
- основи диференційованого навчання та виховання;
- основні види порушень розвитку.

вміти:

- ефективно взаємодіяти з іншими педагогами, спеціалістами, батьками вихованців з особливими освітніми потребами;
- реалізовувати організацію диференційованої діяльності у групі дошкільного закладу;
- використовувати ефективні підходи стратегії спілкування при взаємодії з учасниками навчально-виховного процесу

Програма навчальної дисципліни містить 3 змістових модулів:

Змістовний модуль 1. *Теоретичні та практичні основи впровадження інклюзивної освіти*

Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи.

Тема 2. Історичний шлях розвитку організаційних форм інклюзивної освіти. Інклюзія - стратегія міжнародного законодавства. Українське освітнє законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної та інклюзивної освіти.

Тема 3. Передумови для забезпечення успішної інклюзії. Педагоги як провідники змін.

Тема 4. Батьки та інклюзія. Співробітництво - основа роботи з батьками.

Тема 5. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання

Змістовний модуль 2. *Виховання та навчання дітей в інклюзивному освітньому середовищі.*

Тема 6. Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів. Адаптації й модифікації.

Тема 7. Особливості розвитку дітей при різних нозологіях

Тема 8. Супровід дитини з ООП. Індивідуальна програма розвитку.

Змістовний модуль 3. *Особливості корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими потребами в умовах ЗДО*

	<p>Тема 9. Модель спільного виховання. Тема 10. Ознайомлення з дидактичними іграми та вправами, застосування їх при різних нозологіях</p>																																													
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення молодших бакалаврів з дисципліни «Основи інклюзивної освіти» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Оцінка за змістовні модулі визначається як сума балів за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усні відповіді; - виконання практичних завдань; - виконання самостійної роботи. <table border="1" data-bbox="625 555 1465 929"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Склад та види умов виконання програми</th> <th>к-ть</th> <th>макс. бал/шт.</th> <th>всього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>усні відповіді</td> <td>2</td> <td>10</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>виконання практичних завдань</td> <td>3</td> <td>5</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>виконання самостійної роботи</td> <td>2</td> <td>20</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>термінологічний словник</td> <td>1</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>модульні роботи</td> <td>3</td> <td>5</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">всього</td> <td></td> <td></td> <td>100</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Залік</td> <td></td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, студенти можуть набрати максимум 100 балів. Студент, який в результаті поточного оцінювання з виконанням усіх практичних і самостійних завдань набрав більше 60 балів, має право не складати залік та/або доопрацювати завдання.</p> <p>При успішному складанні завдання заліку, студент може отримати максимум 40 балів.</p> <p>До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.</p>	№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього	1	усні відповіді	2	10	20	2.	виконання практичних завдань	3	5	15	3.	виконання самостійної роботи	2	20	40	4.	термінологічний словник	1	10	10	5.	модульні роботи	3	5	15		всього			100		Залік		40	40					100
№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього																																										
1	усні відповіді	2	10	20																																										
2.	виконання практичних завдань	3	5	15																																										
3.	виконання самостійної роботи	2	20	40																																										
4.	термінологічний словник	1	10	10																																										
5.	модульні роботи	3	5	15																																										
	всього			100																																										
	Залік		40	40																																										
				100																																										
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>Під час занять використовуються словесні методи (лекція, бесіда, дискусія), проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, практичні методи (вправи); ділова гра, тренінг.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom.</p>																																													
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Література: Основна</p> <p>1. Будник О. Педагогічний супровід інклюзивної освіти. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. – 220 с.</p>																																													

2. Колишкін О.В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності: навчальний посібник. Харків, 2020. – 392 с.
3. Павлюх В.В. Забезпечення корекційно-розвиткового супроводу навчання дітей з особливими освітніми потребами / В.В. Павлюх. – Кропивницький, 2017. – 44 с.
4. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТВО «Агенство «Україна», 2019. – 300с.
5. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав: Видавництво, 2020. – 224 с.
6. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди»», 2015. – 66 с.
7. Чебоненко В.Ф., Снітко І.Ю. Психологічний супровід дітей старшого дошкільного віку. Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2019. – 44 с.
8. Четверікова Н. В. Інклюзивне навчання в ЗДО. Київ, Видавнича група «Шкільний світ», 2018. – 128 с.
9. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки. Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 247 с.
10. Greba Ildikó, Knobloch Beáta. Inkluzív oktatás alapjai – Főiskolai jegyzet, 2020. – 92 о. <http://genius-ja.uz.ua/images/files/ildiko-greba-knobloch-beata-inkluziv-oktatás-alapjai-2020.pdf>
11. Tamás Katalin Inkluzív nevelés az óvodában Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és pszichológiai kar 2017, 136 о. <https://docplayer.hu/145712129-Inkluziv-neveles-az-ovodaban.html>

Додаткова

1. Бражнікова Т. О. Впровадження інклюзивної форми навчання в освітній простір закладу дошкільної освіти: компетентнісний підхід. Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2020. – 32 с.
2. Будник О. Б. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. – 152 с.
3. Войтко В. Навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Кропивницький: КОППО імені Василя Стефаніка, 2016.- 84 с.
4. Войтко В.В. Корекційно-розвиткова робота з дітьми із затримкою психічного розвитку в умовах інклюзії: дидактичне забезпечення: методичний посібник. Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2018. – 52 с.
5. Войтко В. В. Методи корекційного впливу на розвиток дітей з інтелектуальними порушеннями: практикум для педагога Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2020. 40 с.
6. Демченко І.І. Основи інклюзивної освіти: навчальний посібник – Умань: «Візаві», 2013. – 150 с.
7. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія. К.: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с.
8. Кравченко Г.Ю. Інклюзивна освіта –Х.:Ранок,2014.–144с
9. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна

освіта»] / Олена Валеріївна Мартинчук. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 288 с.

10. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупаєвої А. А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с.

11. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: Навчально-методичний посібник / За ред. А. А. Колупаєвої. – К.: – ТОВ ВПЦ «Літопис –XX», 2010. – 363 с.

Інтернет ресурси

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Інклюзивне навчання. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

3. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказ МОН №912 від 01.10.2010 року. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189

4. Методичний посібник" Використання логопедичного масажу в корекції артикуляційних розладів." <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-posibnik-vikoristanna-logopedicnogo-masazu-v-korekcii-artikulacijnih-rozladiv-289391.html>

5. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Затверджено Указом Президента України від 17 квітня 2002 року N347/2002. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

6. Положення про інклюзивно-ресурсний центр. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250156884>

1. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. (Розпорядження КМУ від 14 квітня 2021 р. № 366-р) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>